

Кадала Віталій Віталійович

*завідувач кафедри цивільного та господарського права факультету № 2
Криворізького навчально-наукового інституту Донецького юридичного
інституту МВС України, кандидат юридичних наук, доцент*

АНАЛІЗ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОКРЕМИХ ДЕРЖАВНИХ ПОСЛУГ В ГАЛУЗІ ТРАНСПОРТУ

Сучасний етап розвитку людства дозволяє перевести взаємодію держави та суспільства у цифрову форму. Тим більше процеси цифровізації у світі бурхливо розвиваються протягом третього десятиліття. Не оминув науково - технічний розвиток і нашу державу. В складі центральних органів державної влади з'явилися Міністерство та Комітет цифрової трансформації України.

Відповідно до Положення про Мінцифри воно забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері цифровізації, цифрової економіки, цифрових інновацій, електронного урядування та електронної демократії, розвитку інформаційного суспільства; формування та реалізацію державної політики у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових прав громадян; формування та реалізацію державної політики у сфері відкритих даних, розвитку національних електронних інформаційних ресурсів та інтероперабельності, розвитку інфраструктури широкосмугового доступу до Інтернету та телекомунікації, електронної комерції та бізнесу; формування та реалізацію державної політики у сфері надання електронних та адміністративних послуг; формування та реалізацію державної політики у сфері електронних довірчих послуг; формування та реалізацію державної політики у сфері розвитку ІТ- індустрії; виконання функцій центрального засвідчувального органу шляхом забезпечення створення умов для функціонування суб'єктів правових відносин у сфері електронних довірчих послуг [1].

Слід зазначити, що цифрова економіка насамперед має бути заснована на таких цифрових технологіях, як штучний інтелект, технологія блокчейн, туманні обчислення, квантові технології, робототехніка, віртуальна реальність, доповнена реальність. Як ми зазначали, такі трансформаційні зміни відбуваються на всіх рівнях та неможливо переоцінити роль цифрової економіки у розвитку сучасного сектору бізнесу [2, 3, 4].

Профільне міністерство ставить за мету переведення до 2024 року 100% публічних послуг громадянам та бізнесу в онлайн, забезпечення 95% транспортної інфраструктури, населених пунктів та соціальних об'єктів доступу до високошвидкісного Інтернету, залучити 6 млн. українців до програми розвитку цифрових навичок, забезпечення 10% долі ІТ у ВВП країни.

Разом з тим, успішна реалізація окреслених вище завдань, потребує належного законодавчого підґрунтя, яке наразі лише формується. З аналізу цифровізації окремих державних послуг в галузі транспорту вбачається, що наразі пропонуються наступні види державних послуг для громадян: верифікація водійського посвідчення, верифікація технічного паспорта, відновлення та обмін посвідчення водія, замовлення індивідуального номерного знака; ліцензія на послуги з автоперевезень, призначення належного користувача; та для бізнесу: бронювання дозволів на міжнародні перевезення вантажів, верифікація водійського посвідчення, верифікація технічного паспорта, отримання дозволів на негабаритні перевезення, перевірка автоперевізника [5].

Так, громадяни можуть отримати, розширити звзунити чи анулювати ліцензію на внутрішні чи міжнародні перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів автомобільним транспортом. Позитивом послуги є проведення реєстрації до 10 робочих днів та безкоштовне проведення зміни даних, переоформлення та анулювання ліцензії. Наступна послуга – це уточнення даних, які відображаються у свідоцтві про реєстрацію транспортного засобу в мобільному за стосунку Дія чи електронному кабінеті водія. Також верифікація допомагає, якщо свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу не відображається в мобільному за стосунку Дія чи електронному кабінеті водія. Разом з тим, на нашу думку, заявлений термін обробки заявки до 30 календарних днів є занадто довгим та потребує корегування в бік зменшення до 5 робочих днів, тим більше що строк для отримання ліцензії не дивлячись на більш складну процедуру заявлений до 10 робочих днів.

Послуга замовлення індивідуального номерного знака – це можливість власника транспортного засобу перевірити, чи вільний номерний знак в обраному регіоні, розрахувати його вартість, переглянути макет, замовити, оплатити та отримати номерний знак. При цьому забороняється наносити на ІНЗ род та характер занять. Разом з тим, можна зустріти ІНЗ із зазначенням на них написів «адвокат», «доктор» та ін. Тобто, не дивлячись на правила, які не дозволяють наносити род та характер занять все одно такі номери видаються.

Ще одна з послуг, на якій хотілося б зупинитися – призначення належного користувача. Належний користувач – людина, яка на законних підставах користується транспортним засобом, що їй не належить. Послуга дає можливість призначити належного користувача транспортного засобу. З появою нових правил та налагодженням системи фото-, відеофіксації та паркування така послуга буде корисною для автомобілістів. Адже нести відповідальність за свою поведінку на дорозі має безпосередньо водій автівки, а не його власник [5]. Позитивом послуги є те, що її надання є безкоштовним.

Разом з тим, для транспортного засобу можна визначити лише одного належного користувача. На нашу думку, кількість належних користувачів можливо розширити до трьох осіб, що потребує внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2018 р. № 1197 «Про затвердження Порядку внесення відомостей про належного користувача транспортного засобу до Єдиного державного реєстру транспортних засобів».

Що стосується послуг для суб'єктів господарювання то їх перелік потребує розширення щодо можливості отримання доступу до участі у конкурсах на перевезення за державним замовленням та за замовленням територіальних громад. Це, в свою чергу, потребує приведення у відповідність до нових реалій наявного законодавства, врахуванні сучасних світових тенденцій розвитку законодавства щодо цифровізації державних послуг у галузі транспорту, а отже перспектива подальших наукових розробок в цьому напрямі полягає як у додатковому вивченні відповідного закордонного досвіду та законодавства, так і у розробці власного нормативного забезпечення, а також обґрунтуванні необхідності імплементації та впровадження до вітчизняного правового поля прийнятних або розроблених норм.

Список використаних джерел:

1. Питання Міністерства цифрової трансформації. Постанова КМУ від 18.09.2019 № 856. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pitannya-ministerstva-cifrovoyi-t180919>
2. Volodymyr Kotkovskyi, Vitalii Zaluzhnyi, Vitalii Kadala, Olena Guzenko, Maryna Bohatyrova, Julia Leskova-Hodlevska. Digitization as an innovative segment of enterprise financial security management. VUZF Review. 2020. № 5(3). p. 13-19. (фахове видання входить до міжнародних наукометричних баз: Index Copernicus; Neliti; Google Scholar, Publons, Crossref, ROAD, Academic Resource Index, Zenodo та ін.). DOI: 10.38188/2534-9228.20.3.02.
3. Правове регулювання економічних відносин за участі підприємств великого промислового регіону : монографія / Дерев'янко Б.В., Кадала В.В., Громенко Ю.О., Гузенко О.П., Іваненко Д.Д., Роженко О.В., Хайлова Т.В.; за заг. ред. Б.В. Дерев'янка. Кривий Ріг : Донецький юридичний інститут МВС України, 2020. 245 с.
4. Кадала В.В. Щодо цифровізації економіки. С. 275-278. // Господарське право та процес в умовах трансформації суспільних відносин: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (в авторській редакції), (м. Кривий Ріг, 25 вересня 2020 року). Кривий Ріг: ДЮІ МВС України, 2020. 359 с.
5. Державні послуги онлайн: // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://diia.gov.ua/services/categories/gromadyanam/transport>